

STORTINGET

Innst. 130 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
frå næringskomiteen

Dokument 8:25 S (2021–2022)

Innstilling frå næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ingvild Wetrhus Thorsvik, Ola Elvestuen, André N. Skjelstad og Alfred Jens Bjørlo om å styrke dyrevelferden for produksjonsdyr

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet blir det fremja følgjande forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding om dyrevelferd for produksjonsdyr. Formålet er å bedre dyrevelferden, og regjeringen bes derfor komme med konkrete tiltak generelt, men også spesielt innen de temaene som beskrives i dette forslaget. Dette inkluderer:
  - å utrede hvordan produksjonstilskudd i landbruket kan innrettes på en måte som belønner god dyrevelferd.
  - å utrede hvordan norsk regelverk vil måtte endres ved implementering av EUs varslede forbud mot hold av dyr i bur og trange binger.
  - å utrede Mattilsynets kontroll- og veiledningsfunksjon og ressursbehov for å sikre tilstrekkelig oppfølging av dyrevelferden i landbruket.
  - å utrede merkeordninger som gjør det lettere for forbrukeren å velge dyrevennlige produkter. En slik merkeordning kan være statlig eller privat.
  - å utrede hvordan griser kan sikres bedre tilgang til uteareal, for eksempel gjennom tilskudds-

eller merkeordninger, eventuelt gjennom endringer i lovverket.

2. Stortinget ber regjeringen innføre høyere krav for transport av produksjonsdyr i landbruket med sikte på bedre dyrevelferd.
3. Stortinget ber regjeringen sørge for at det forskes på alternativer til CO₂-bedøvelse av dyr i slakteri og kverning av hanekyllinger (maserasjon), med mål om at det innføres bedre metoder for avliving, og at det på sikt innføres et forbud mot dagens praksis.
4. Stortinget ber regjeringen skjerpe kravene til dyrevelferd i forskrift om hold av svin, herunder at det stilles økte krav til arealer, underlag og rotematerialer for slakte- og avlsgriser.
5. Stortinget ber regjeringen skjerpe kravene til dyrevelferd i forskrift om hold av høns og kalkun, herunder med utfasing av hurtigvoksende raser til fordel for raser hvor foreldredyrene ikke må utsettes for restriksjoner i foring, og hvor dyrene ikke får unormal gange som del av veksten.
6. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å klargjøre dyrs egenverdi i straffeloven og bestemmelsen om nødrett, slik at vold mot dyr blir betraktet som mer alvorlig enn skade på eiendom.»

Ein viser til dokumentet for ei nærare utgreiing om forslaga.

Merknader frå komiteen

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Karianne B. Bråthen, Per Vidar Kjølmoen, Sverre Myrli og Solveig Vitanza, frå Høgre, Olve Grotle, Linda Hofstad

Helleland og Lene Westgaard-Halle, frå Senterpartiet, Hans Gunnar Holand, Jenny Klinge og Per Olav Tyldum, frå Framstegspartiet, Sivert Bjørnstad og Bengt Rune Strifeldt, frå Sosialistisk Venstreparti, fung. leiar Torgeir Knag Fylkesnes, frå Raudt, Geir Jørgensen, frå Venstre, Alfred Jens Bjørlo, og fra Miljøpartiet Dei Grøne, Rasmus Hansson, viser til Dokument 8:25 S (2021–2022) om å styrke dyrevelferden for produksjonsdyr. Komiteen deler forslagsstillernes syn på at det er viktig å sikre en god dyrevelferd her i landet, og mener Norge skal være i verdenstoppen på dyrevelferd. Landbruks- og matminister Sandra Borch har uttalt seg om forslaget i brev av 10. desember 2021 til komiteen. Komiteen viser også til de mange skriftlige innspillene som har kommet inn i høringsrunden.

Komiteen viser videre til statsrådens bemerkninger om at det er vanskelig for Norge å gi særnorske bestemmelser for blant annet transport og avlaving av dyr.

Medlemene i komiteen frå Raudt, Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne syner til at statsråden i svar 17. januar 2022 på skriftleg spørsmål (Dokument nr. 15:847 (2021–2022)) gjev følgjande korleksjon til opplysingane i brev til komiteen av 10. desember 2021 om at det er vanskeleg for Noreg å gje særnorske bestemmingar for blant anna transport av dyr:

«Den korte omtalen av EØS-regelverket i mitt svarbrev, var for å gjøre komiteen oppmerksom på at dette også setter noen begrensninger når det gjelder handlingsrommet for å gi nasjonalt regelverk for transport og avlaving av dyr. Begrepet 'svært begrenset' som jeg brukte i mitt svar, er skjønnsmessig, men jeg ser at det kan ha gitt inntrykk av at handlingsrommet for nasjonale regler er mindre enn det faktisk er. (...) Det er korrekt som det anføres i spørsmålet at når det gjelder transport av dyr, er det åpning for å ha en særskilt regulering av transport av dyr som utelukkende skjer innenlands.»

Desse medlemene konstaterer ut frå dette at det er mogleg å innføre høgare krav til innanlands transport av produksjonsdyr i landbruket med sikte på dyrevelferd dersom det er politisk vilje til dette, jf. forslaget i pkt. 2 i representantforslaget.

Komiteen mener at Norge har gode forutsetninger for en god dyrehelse og god dyrevelferd. God dyrevelferd er et kvalitetsstempel og er derfor med på å plassere norsk matproduksjon i verdenstoppen på kvalitet.

Komiteen viser til målsettingen om økt matproduksjon basert på norske ressurser, der landbruket har en viktig rolle i å forbedre dyrevelferden.

Komiteen viser til at det i representantforslaget fremmes forslag om en dyrevelferdsmelding. I svarbrevet fra statsråden legges det vekt på at et mandat for en

eventuell stortingsmelding bør utledes av en grundig faglig og politisk prosess, og med et helhetlig perspektiv, der det også er aktuelt å inkludere alle dyr som er omfattet av dyrevelferdsloven. Komiteen registrerer at statsråden etter en samlet vurdering fraråder at Stortinget støtter representantforslaget.

Komiteen viser til at det likevel er avdekt utfordringer i dyrevelferden som syner at det trengst fleire tiltak. Dyrehald skal i størst mogleg grad ta omsyn til dyra si naturlege åtferd og deira behov. Dyr har ein eigenverdi og skal handsamast med respekt. Mangelfulle levekår med lite rørslefridom og mangel på naturleg aktivitet er ei kjelde til at produksjonsdyr blir sjuke og endrar åtferd. Komiteen vil peike på at dette ikkje er ein ønskt situasjon for verken dyra, landbruksnæringa eller forbrukarane.

Komiteen meiner at betre dyrevelferd føreset både gode insentiv og tydelege krav.

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Høgre, Framstegspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne, er nøgd med at det vil bli utarbeidd ei heilskapleg stortingsmelding om dyrevelferd som omfattar både produksjonsdyr i landbruket, kjæledyr og fiskeoppdrett. Fleirtalet meiner likevel at ei slik melding må leggest fram for Stortinget tidlegare enn i 2024. Fleirtalet vil også peike på at det på enkelte område er riktig og nødvendig allereie no å skjerpe krava til dyrevelferd i lovverket, av omsyn til dyrevelferd og på grunnlag av oppdatert kunnskap.

Flertallet understreker viktigheten av god dyrevelferd. Flertallet viser til høringsuttalelser fra blant annet Dyrevernalliansen, som påpeker at kravene til areal og levemiljø for svin i dagens forskrift er faglig utdaterte, og at svinehold i tråd med dagens forskriftskrav i praksis innebærer at mange griser holdes på liten plass i et stimulfattig miljø, noe som medfører økt risiko for dyrevelferdsproblemer. Flertallet er kjent med at særlig slaktegris har stort behov for arealøkning, og at purker har et behov for mykt underlag for å unngå sår. Slaktegris trenger også miljøberikelse i form av rotemateriale og aktivitetsobjekter for å trives. Flertallet viser til at det krever betydelige investeringer å oppgradere fjøs for å etterkomme strengere krav til svinevelferd. Flertallet er gjort kjent med at svært mange svinefjøs bør oppgraderes de neste årene, og mener at det vil være hensiktsmessig med en overgangsperiode der nødvendige oppgraderinger av driftsbygninger eller nybygg tilpasses strengere krav.

Flertallet fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen se på insentiver som vil øke dyrevelferden i svinenæringa, særlig med hensyn til areal, underlag og miljøberikelse, og stille strengere

krav til dyrevelferd ved oppgraderinger av driftsbygninger eller nybygg.»

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre, mener det er svært viktig å stille høye krav til dyrevelferd for alle husdyrslag og at dyreeiere som ikke etterkommer pålegg fra myndighetene etter brudd på dyrevelferdsloven lettere skal fratras dyr enn i dag samt nektes å drive.

Eit tredje fleirtal, medlemmene frå Høgre, Framstegspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne, fremjar følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa legge fram ei heilskapleg stortingsmelding om dyrevelferd som omfattar både produksjonsdyr i landbruket, kjæledyr og fiskeoppdrett, seinast i vårsesjonen 2023. Regjeringa vert beden om å greie ut og foreslå konkrete tiltak i meldinga både for betra dyrevelferd generelt og for spesifikke artar/grupper av dyr, herunder følgjande tema:

- å greie ut korleis økonomiske verkemiddel i landbrukspolitikken kan innrettast på ein måte som løner god dyrevelferd.
- å greie ut korleis norsk regelverk vil måtte endrast ved implementering av EU sitt varsla forbod mot hald av dyr i bur og trange bingar.
- å greie ut Mattilsynet sin kontroll- og rettleingsfunksjon og trong for ressursar for å sikre tilstrekkeleg oppfølging av dyrevelferden i landbruket.
- å greie ut merkeordningar som gjer det lettare for forbrukaren å velje dyrevenlege produkt. Ei slik merkeordning kan vere statleg eller privat.
- å greie ut korleis grisar kan sikrast betre tilgang til uteareal, til dømes gjennom tilskots- eller merkeordningar, eventuelt gjennom endringar i lovverket.»

«Stortinget ber regjeringa sørge for at det vert forska på alternativ til CO₂-bedøving av dyr i slakteri og kverning av hanekyllingar (maserasjon), med mål om at det vert innført betre metodar for avliving, og at det på sikt kan innførast eit forbod mot dagens praksis.»

Et fjerde flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at regjeringen skal levere en stortingsmelding som omhandler dyrevelferd. Dette flertallet mener temaet dyrevelferd er så viktig at det er på sin plass med en ny stortingsmelding om dette, og støtter at meldingen skal omhandle produksjonsdyr, fisk og kjæledyr.

Dette flertallet anerkjenner at dyrevelferden må sikres på en god måte, og viser til at norsk landbruk

gjennom mange år har arbeidet for å forbedre dyrevelferden, bl.a. gjennom å legge til grunn de ulike behov dyr har. Dette må det jobbes videre med.

Dette flertallet viser til Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022) og Innst. 8 S (2021–2022). Bevilgningene til Mattilsynet ble styrket med 10 mill. kroner for å styrke dyrevelferden. Denne økningen er viktig for at Mattilsynet skal kunne arbeide mer ute blant matprodusentene.

Dette flertallet viser også til at regjeringen foreslo å øke investeringsmidlene til jordbruket med 200 mill. kroner og fikk flertall for dette sammen med Sosialistisk Venstreparti på Stortinget. Investeringsmidlene er viktige for å få flere produksjonsdyr fra bås til løsdrift, noe som øker dyrevelferden.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet støtter intensjonen i representantforslaget om å bedre dyrevelferden, men mener at temaet er best tjent med den helhetlige gjennomgangen som den varslede stortingsmeldingen vil gi, som grunnlag for nye faglige grep.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, slår fast at dyr har en egenverdi, og at det er et mål å bedre dyrevelferden for produksjonsdyr både på land og i vann samt for kjæledyr.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at dette vil bli grundig gjennomgått i den kommende stortingsmeldingen. Disse medlemmer går derfor ikke inn i enkeltforslag fra opposisjonen, på grunn av et ønske om å se tiltak, krav og tilpasninger i sammenheng.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Rødt og Venstre mener det er behov for å øke strafferammen for grove brudd på dyrevelferdsloven, samt å øke bøtesatsene for grovt uaktsomme brudd på dyrevelferdsloven.

Disse medlemmer viser til regjeringen Solbergs satsing på dyrepolitiet og styrkede oppfølging av brudd på dyrevelferdsloven. Disse medlemmer mener at dyrepolitiet bør styrkes og videreutvikles, slik at flere saker om alvorlig kriminalitet mot dyr påtales til domstolene.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å øke strafferammen for grove brudd på dyrevelferdsloven, samt å øke bøtesatsene for grovt uaktsomme brudd på dyrevelferdsloven.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøparti-

et De Grønne deler forslagsstillernes bekymringer knyttet til hurtigvoksende kylling, og er positive til dagligvarekjedenes initiativer til utfasing av hurtigvoksende raser og bruk av mer bærekraftig fôr og mindre soya.

Disse medlemmer er glade for at store deler av dagligvarekjedene, leverandører og landbruket allerede har tatt tak i denne problemstillingen, og at forbrukerne allerede i flere butikker tilbys saktevoksende kylling som vokser opp i et bedre miljø og med bedre plass. Trøndelagsbaserte Norsk Kylling AS har for eksempel gjennomført en total utfasing av nettopp en hurtigvoksende rase. I 2018 sluttførte selskapet en utskifting av om lag 13 millioner kyllinger fra den hurtigvoksende til en saktevoksende kylling. Produsenten trenger i dag om lag tre millioner færre kyllinger hvert år for å oppnå samme mengde kjøtt sammenliknet med den tidligere kyllingrasen. Med privat kapital fra eier samt økonomiske incentiver for bøndene er Norsk Kylling et eksempel på at et skifte av kyllingrase kan gjennomføres på frivillig basis.

Disse medlemmer forventer at flere av aktørene i markedet følger opp og i løpet av kort tid sørger for at all kylling som tilbys i markedet, er sakteprodusert.

Disse medlemmene viser til at ingen av dei faste tilskotsordningane til landbruket i dag er øyremerkte til dyrevelferd. Disse medlemmene vil også peike på at norske forbrukarar har svært dårlege føresetnader for å vite i kva grad dyrevelferden er teken i vare, når dei kjøper animalske produkt. Betre merkeordningar vil gjere det lettare for bønder å oppnå økonomiske føremoner i marknaden ved å satse på dyrevelferd.

Disse medlemmene syner til at regjeringa Solberg i juni 2021 varsla behov for ei ny stortingsmelding om dyrevern, på bakgrunn av NRK sine avsløringar om uakseptabel dyrevelferd for grisar i ein del norske fjøs. Disse medlemmene merkar seg at regjeringa Støre 28. desember 2021, i etterkant av statsråd Sandra Borch sitt brev til næringskomiteen knytt til det dokument 8-forslaget som ligg føre her, via regjeringa sine nettsider varslar vidareføring av dette arbeidet med sikte på å legge fram ei heilskapleg melding om dyrevern for Stortinget i 2024.

Medlemene i komiteen frå Høgre, Framstegspartiet og Venstre vil understreke at ein dei siste åra har fått viktige gjennomslag for dyrevelferd i Noreg.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at forslaget ikke tar for seg én av rotårsakene til dyrevelferdsutfordringer i norsk landbruk. Dette dreier seg om økonomi, tid, ressurser og faglige ferdigheter hos den enkelte bonde. Disse medlemmer viser til at økonomien til den norske bonden er i krise. Samtidig er det et faktum at investere-

ringskapital, tid, tilstrekkelig og egnet areal, bygningsmasse, teknologi og fagkunnskap er fundamentalt for å løse dyrevelferdsutfordringene i landbruket. Derfor er en kraftig opptrapping av bondens inntekt og økonomiske vilkår en klar forutsetning for å sikre dyrevelferden i Norge. Disse medlemmer vil påpeke at selv om dagens produksjonstilskudd ikke øremerkes dyrevelferd, bygger flere av tilskuddene opp under god dyrevelferd – hadde de bare ikke vært underfinansiert. Videre støtter disse medlemmer at økonomiske støtteordninger bør belønne god dyrevelferd, men mener det er avgjørende å sikre at støtteordningene ikke bare belønner den som er flinkest fra før, men også dem som virkelig trenger å bedre dyrevelferden på sin gård. Derfor vil disse medlemmer understreke at en stortingsmelding om dyrevelferd i Norge ikke kan unnlate å ta for seg bondens inntekt, økonomi og enkeltbønders fagkunnskap.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med stortingsmeldingen om dyrevelferd utrede hvordan bønders økonomi, tidsbruk og fagkunnskap påvirker dyrevelferd, og fremme forslag om hvordan bønder kan kompenseres for økte dyrevelferdskrav.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at det ifølge Fiskeridirektoratet levde 429 millioner laks ved norske oppdrettsanlegg ved årsskiftet 2020–2021. Målt i rundvekt ble det slaktet nær 1,4 mill. tonn oppdrettslaks i Norge i 2020. Til sammenligning ble det samme år produsert 0,35 millioner tonn kjøtt fra landlevende husdyr (Statistisk sentralbyrå). Oppdrettslaksen er altså Norges suverent viktigste husdyr, målt både i antall individer og i produksjonsvolum.

Disse medlemmer viser videre til at dødeligheten i oppdrettsnæringen var på 14 prosent i 2020. Laksen dør, ofte under sterke smerter, av luseangrep, stress, virusinfeksjoner og hjertefeil. Så mye lidelse med påfølgende høy dødelighet i landbasert husdyrhold ville blitt ansett som en uakseptabel dyretragedie.

Disse medlemmer har merket seg at samfunnet og husdyrnæringene langsomt, men sikkert har erkjent at fisk er dyr, med de samme avanserte mekanismer for å oppfatte vantrivsel, smerte og lidelse som andre dyr. Disse medlemmer mener derfor at laks og annen oppdrettsfisk må behandles ut fra de samme velferdskravene og etiske prinsippene som andre produksjonsdyr. Dette ligger også til grunn i dyrevelferdsloven, som omfatter både fisk og landlevende husdyr, og som i § 3 slår fast at «dyr har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker», og at «dyr skal

behandles godt og beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger».

Den voldsomme dødeligheten med forutgående vantrivsel og lidelse som rammer millioner av oppdrettsfisk, er, slik disse medlemmer ser det, i strid med dyrevelferdsloven § 3. Problemet må møtes med langt større ambisjoner og langt mer effektive virkemidler enn hittil. For verdens nest største sjømateksporthør, som markedsfører seg på at kundene er sikret høy, norsk kvalitet, ligger det dessuten en stor omdømme- og markedsrisiko i at laksens trivsel er så lav og dødeligheten så høy.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen inkludere følgende elementer i arbeidet med en ny stortingsmelding om dyrevelferd:

- Å utrede og fastsette maksgrenser for tillatt dødelighet i lakse- og smoltproduksjon som ligger langt under dagens nivå, og som skal fastsettes ut fra oppdaterte faglige kriterier for akseptabel lidelse og dødelighet i laksepopulasjoner i produksjon.
- Å identifisere de viktigste årsakene til vantrivsel og død i lakseproduksjon og fastsette konkrete krav og tiltak for å redusere disse faktorene til etisk og faglig akseptabelt nivå. Dette omfatter blant annet tetthet og andre stressfaktorer i merder, lusepåslag, metoder for fjerning av lus, sykdommer med mer.
- Å utrede og fastsette nye krav til akseptabel dyrevelferd og dødelighet som forutsetninger for å beholde konsesjoner og å bli tildelt utviklingskonsesjoner. Oppdrettsanlegg med for høy lidelse og dødelighet skal gis advarsel og miste konsesjon hvis ikke velferd er oppe og dødelighet er nede på akseptabelt nivå i neste produksjonsomløp.»

Medlemene i komiteen frå Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne meiner skjerpå krav til dyrevelferd i lovverket, må gjelde mellom anna for gris, der det er naudsynt å stille auka krav til areal, underlag og rotemateriale for slakte- og avlsgrisar, og for høns/kalkun, der det er naudsynt med rask utfasing av hurtigveksande rasar som går ut over dyra si åtferd og deira eigenskapar.

Desse medlemene syner også til den breie støtta i høyringssvara til komiteen både til ei eiga stortingsmelding om dyrevelferd og til dei konkrete framlegga i Dokument 8:25 (2021–2022).

Desse medlemene fremjar følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa innføre høgare krav for transport av produksjonsdyr i landbruket med sikte på betre dyrevelferd.»

«Stortinget ber regjeringa skjerpå krava til dyrevelferd i forskrift om hald av svin, herunder at det vert stilt

høgare krav til areal, underlag og rotemateriale for slakte- og avlsgrisar.»

«Stortinget ber regjeringa skjerpå krava til dyrevelferd i forskrift om hald av høns og kalkun, herunder med utfasing av hurtigveksande rasar til fordel for rasar kor foreldredyra ikkje må utsetjast for restriksjonar i foring, og kor dyra ikkje får unormal gonge som del av veksten.»

Medlemene i komiteen frå Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne fremjar følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringa kome med framlegg om å klargjere dyr sin eigenverdi i straffelova og bestemminga om nødrett, slik at vald mot dyr blir sett på som meir alvorleg enn skade på eigedom.»

Forslag frå mindretal

Forslag frå Høgre, Framstegspartiet, Raudt og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å øke strafferammen for grove brudd dyrevelferdsloven, samt å øke bøtesatsene for grovt uaktsomme brudd på dyrevelferdsloven.

Forslag frå Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med stortingsmeldingen om dyrevelferd utrede hvordan bønders økonomi, tidsbruk og fagkunnskap påvirker dyrevelferd, og fremme forslag om hvordan bønder kan kompenseres for økte dyrevelferdskrav.

Forslag frå Sosialistisk Venstreparti, Raudt og Miljøpartiet Dei Grøne:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen inkludere følgende elementer i arbeidet med en ny stortingsmelding om dyrevelferd:

- Å utrede og fastsette maksgrenser for tillatt dødelighet i lakse- og smoltproduksjon som ligger langt under dagens nivå, og som skal fastsettes ut fra oppdaterte faglige kriterier for akseptabel lidelse og dødelighet i laksepopulasjoner i produksjon.
- Å identifisere de viktigste årsakene til vantrivsel og død i lakseproduksjon og fastsette konkrete krav og tiltak for å redusere disse faktorene til etisk og faglig akseptabelt nivå. Dette omfatter blant annet tetthet og andre stressfaktorer i merder, lusepåslag, metoder for fjerning av lus, sykdommer med mer.

- Å utrede og fastsette nye krav til akseptabel dyrevelferd og dødelighet som forutsetninger for å beholde konsesjoner og å bli tildelt utviklingskonsesjoner. Oppdrettsanlegg med for høy lidelse og dødelighet skal gis advarsel og miste konsesjon hvis ikke velferd og dødelighet er oppe på akseptabelt nivå i neste produksjonsomløp.

Forslag frå Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringa innføre høgare krav for transport av produksjonsdyr i landbruket med sikte på betre dyrevelferd.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringa skjerpe krava til dyrevelferd i forskrift om hald av svin, herunder at det vert stilt høgare krav til areal, underlag og rotemateriale for slakte- og avlsgrisar.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringa skjerpe krava til dyrevelferd i forskrift om hald av høns og kalkun, herunder med utfasing av hurtigveksande rasar til fordel for rasar kor foreldredyra ikkje må utsetjast for restriksjonar i foring, og kor dyra ikkje får unormal gonge som ein del av veksten.

Forslag frå Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne:

Forslag 7

Stortinget ber regjeringa kome med framlegg om å klargjere dyr sin eigenverdi i straffelova og bestemminga om nødrett, slik at vald mot dyr blir sett på som meir alvorleg enn skade på eigedom.

Tilråding frå komiteen

Tilråding I vert fremja av medlemene i komiteen frå Høgre, Framstegspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Raudt, Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne.

Tilråding II og III vert fremja av medlemene i komiteen frå Høgre, Framstegspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne.

Komiteen har elles ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjere følgjande

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringa se på insentiver som vil øke dyrevelferden i svinenæringa, særlig med hennsyn til areal, underlag og miljøberikelse, og stille strengere krav til dyrevelferd ved oppgraderingar av driftsbygningar eller nybygg.

II

Stortinget ber regjeringa legge fram ei heilskapleg stortingsmelding om dyrevelferd som omfattar både produksjonsdyr i landbruket, kjøledyr og fiskeoppdrett, seinast i vårsesjonen 2023. Regjeringa vert beden om å greie ut og foreslå konkrete tiltak i meldinga både for betra dyrevelferd generelt og for spesifikke artar/grupper av dyr, herunder følgjande tema:

- å greie ut korleis økonomiske verkemiddel i landbrukspolitikken kan innrettast på ein måte som løner god dyrevelferd.
- å greie ut korleis norsk regelverk vil måtte endrast ved implementering av EU sitt varsla forbod mot hald av dyr i bur og trange bingar.
- å greie ut Mattilsynet sin kontroll- og rettleingsfunksjon og trong for ressursar for å sikre tilstrekkeleg oppfølging av dyrevelferden i landbruket.
- å greie ut merkeordningar som gjer det lettare for forbrukaren å velje dyrevenlege produkt. Ei slik merkeordning kan vere statleg eller privat.
- å greie ut korleis grisar kan sikrast betre tilgang til uteareal, til dømes gjennom tilskots- eller merkeordningar, eventuelt gjennom endringar i lovverket.

III

Stortinget ber regjeringa sørge for at det vert forska på alternativ til CO₂-bedøving av dyr i slakteri og kverning av hanekyllingar (maserasjon), med mål om at det vert innført betre metodar for avliving, og at det på sikt kan innførast eit forbod mot dagens praksis.

Oslo, i næringskomiteen, den 1. februar 2022

Torgeir Knag Fylkesnes

fung. leiar

Jenny Klinge

ordførar

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Statsråden

Næringskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref
HM/IHL

Vår ref
21/1659-

Dato
10. desember 2021

Vurdering av representantforslaget Dokument 8:25 S (2021-2022) om å styrke dyrevelferden for produksjonsdyr

Regelverket under lov om dyrevelferd er dynamisk og skal baseres på oppdatert kunnskap. De senere årene har samfunnet endret seg på mange områder, også samfunnets syn og holdninger til dyr. Vi har fått økt kunnskap om dyrenes naturlige atferd og behov, og om hvordan stress og ytre påvirkninger endrer deres oppførsel og væremåte. God dyrevelferd kan regnes som et kollektivt samfunns gode, og denne regjeringen ønsker at Norge skal være i verdenstoppen på dyrevelferdsområdet. I Hurdalsplattformen viser vi at dyrevelferd har høy prioritet.

Representantene foreslår at Stortinget ber regjeringen om å legge frem en stortingsmelding om dyrevelferd for produksjonsdyr, og trekker frem spesifikke problemstillinger som skal utredes i meldingen. Med en stortingsmelding kan problemstillinger knyttet til dyrehold løftes både faglig og politisk, og viktige fremtidsføringer kan legges. Dyrevelferd omfattes imidlertid av komplekse vurderinger. Et mandat for en eventuell stortingsmelding bør derfor utledes av en grundig faglig og politisk prosess, og med et helhetlig perspektiv. Jeg mener det er nærliggende at man da må gå inn i relevante problemstillinger for alle dyr som dyrevelferdsloven gjelder for. Det betyr både landdyr og akvatiske dyr, inkludert sports-, hobby- og familiedyr.

Representantforslaget omfatter også forslag som gjelder konkrete regelverksendringer og områder for prioritering av forskningsinnsats. Det pågår en prosess for oppdatering og modernisering av regelverket for hold av produksjonsdyr. Representantforslaget inneholder imidlertid forslag som kan få betydelige konsekvenser for økonomi og konkurransekraft i norsk husdyrhold. Jeg mener at eventuelle slike endringer bør komme som et resultat av en grundig utredning der både nytte og kostnad ved ulike tiltak blir vurdert, noe som for

eksempel vil kunne skje gjennom en dyrevelferdsmelding. Det er også slik at handlingsrommet for å gi særnorske bestemmelser er svært begrenset når det gjelder transport og avliving av dyr, ettersom regelverket på disse områdene er harmonisert gjennom EØS-avtalen.

Jeg vil på grunnlag av det som er anført ovenfor, fraråde at Stortinget gir sin tilslutning til representantforslaget.

Med hilsen

Sandra Borch